

М. М. Комариця

Нова хата

«**НОВА ХАТА**» – літературно-мистецький ілюстрований журнал для жінок. Видавали у Львові 1925–39: спочатку щомісяця, від 1935 – двічі на місяць накладом від 3500 до 5000 прим. Ред. – М. Громницька (1925–39); відп. ред. – фактично М. Деркачева (1926–30), Л.-К. Бурачинська-Рудик (1930–39). Член редколегії: І. Бонковська, Є. Вербицька, І. Гургула, К. Малицька, У. Старосольська та ін. Видавець – кооператив «Укр. нар. мистецтво». Тиражували в друкарні вид. спілки «Діло», І. Єгера, НТШ. Усього – 229 чисел (деякі спарені); окремі номери (матеріали) було конфісковано. Вид. добре ілюстроване. Автори обкладинок – М. Бутович, С. Гординський, Г. Мазепа-Коваль. Ред. декларувала прагнення відроджувати та зберігати нац. мист. спадщину, бути для читачок «порадником» щодо одягу, кухні, здоров'я, як «легко й дешево прибрати свою хату». Друкували статті з історії мистецтва, літ-ри, музики, етнографії, хроніку культур.-мист. життя, новини спорту, художні твори та афоризми, практ. поради щодо домаш. господарства. Найбільше матеріалів присвяч. темі одягу: історія моди від Середньовіччя до нових часів, укр. нац. вбрання різних регіонів. У кожному числі вміщували новини зі світу моди, викрійки моделей одягу та взірці вишивок («Ручні роботи»), авторами багатьох з яких були сестри Олена та Ольга-Меланія Кульчицькі. Подавали також зразки писанкарства, ткацтва, мистецтва витинанок. Кооператив «Укр. нар. мистецтво» у співпраці з ред. виготовляв і продавав одяг за моделями «Н. х.», ред. організувала конкурси ручних робіт, публікуючи зразки переможниць. Передплатники щоквартально отримували таблицю кроїв. У часописі презентували розвідки про укр. дерев'яну арх-ру, кераміку, килимарство, писанки, витинанки, етногр. матеріали про народні звичаї та повір'я авторства Д. Горняткевича, І.

Свенціцького та ін. У журналі вміщено низку статей і спогадів О. Дучимінської, М. Кромпець-Морачевської, С. Русової про життя та творчість відомих укр. художників (О. Новаківського, П. Холодного (батька), Г. Глуценка), жінок-митців (О. Лятуринську, М. Дольницьку, Н. Дорошенко, Я. Музику), репродукції мист. полотен. Ред. інформувала про творчу долю відомих жінок-письменниць, вчених, артисток, громад. діячок по обидва боки Збруча – Х. Алчевської, М. Башкирцевої, О. Кобилянської, У. Кравченко, О. Кульчицької, Марійки Підгірянки (Домбровської), О. Пчілки, С. Русової, Лесі Українки, авторами яких були О. Грицай, К. Малицька, О. Заклинська, М. Фуртак, М. Омельченкова, І. Блажкевич (деякі матеріали були приурочені до ювіл. дат). С. Парфанович друкувала статті медич. тематики й лікар. поради. У низці аналіт. і дискус. публікацій висвітлювали питання сусп. становища жінки, її участі в громад.-політ., наук. та мистец. житті, зокрема «Жіноча мужність» Є. Маланюка, «Жінка в сучасному народі» К. Гриневичевої, розповідали про українок – членів ЦР (С. Русову, Л. Старицьку-Черняхівську) та галиц. парламенту (М. Рудницьку, О. Кисілевську). У журналі подавали твори укр. письменників С. Васильченка, Ірини Вільде, К. Гриневичевої, О. Кобилянської, Н. Королевої (також під псевд. Н. Чужа), У. Кравченко, С. Яблонської, переклади творів В. Вулф, В. Гюго, О. Вайльда, С. Цвейга, Ф. Шатобріана, рец. на нові книги К. Гриневичевої, Н. Королевої, Б. Лепкого, Ю. Липи, «Українську Загальну Енциклопедію», зарубіж. авторів – Дж. Голсуорсі, Т. Драйзера, Л. Сінклера, Е. Ремарка. Осн. рубрики: «З жіночого руху», «Останні новості в моді», «Українська кухня», «Ради господиням», «Ріжні вісти», а також «Нові книги», «Нові журнали», «Що читати», де вміщували анотації худож., мистецтво- та літературознавчих, пед., мед. видань, огляди книг тощо.

Рекомендована література

1. Федорович-Малицька І. Довкола одного журналу. Критичні замітки про редагування «Нової Хати» // Діло. 1930. Ч. 131–34, 15–20 черв.;
2. С. Г. Українська жіноча преса в Галичині // Нова зоря. 1934. Ч. 47;
3. Передирій В. Нова Хата // Українські часописи Львова 1848–1939. Т. 3. Кн. 1. 2003;
4. Середа О. Журнал «Нова Хата» (1925–1939) як популяризатор українського народного мистецтва // Поліграфія та видавнича справа. 2011. № 2.

Бібліографічний опис:

Нова хата / М. М. Комариця // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-72283>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).